

Zpráva o činnosti organizace Společenství Romů na Moravě za rok 2000

Činnost Společenství Romů na Moravě (dále jen SRNM) probíhala v těchto oblastech:

1. Výchova a vzdělávání romských dětí v mimoškolní oblasti
2. Činnost romských pedagogických pomocných asistentů
3. Vydávání romského tisku
4. Kulturní
5. Oblasti lidských práv, činnosti občanské a snaze o vytváření romské reprezentace
6. V mezinárodní práci a kontaktech mezinárodních
7. Účasti na aktivitách jednotlivých členů org. na úrovni státu a regionů.

Nejdříve uvádíme finanční stránku příjmů a výdajů organizace, která bude v průběhu jednotlivých bodů zprávy ještě dále osvětlena.

Dotace-donátor	Účel, obsah projektu	Částka dotace	Vlastní vstup	Celkem	Komu
MŠMT ČR	Program Sdružení	322.000	904.485	1 226.485	Ústředí
	Zimní tábor dětí	84.000	8.775	92.775	Brno
	Kluby dětí a mládeže	200.000	151	200.132	Ústředí
MŠMT celkem		606.000	913.411	1 519.392	
MK ČR	Divadlo romských dětí	40.000	17.145	57.443	Brno
MF ČR	Vydávání Romano hangos	1 348.000	25.238	1 373.238	Ústředí
NROS	Vydávání RH	480.000	16.648	496.648	Ústředí
NROS	Síť regionálních zprav.RH	300.000	-	150.000	Ústředí
	Romano hangos celk.	1 978.000	41.886	2 019.886	
NROS	Kdo si hraje, nezlobí	160.000	-	80.000	Bruntál
NROS	Aktivity dětí	380.000	-	380.000	Šternberk
Open Society Fund	Aktivity dětí	75.000	-	75.000	Ostrava
Know How Fund	Aktivity dětí	155.000	-	155.000	
Mezirezortní komise	Klub Jagori	15.000	-	15.000	Brno
	Dítě a příroda	40.000	-	40.000	
	Sociální poradna	30.000	32	30.032	
MrK pro Brno celkem		85.000	32	85.032	
MV ČR + MMB	Prevence kriminality	110.000	46.728	156.72	
C e l k e m		3 509.000	1 019.000	4 528.202	
	Pro vydavatelskou činnost			2 019.886	
	Pro činnost SRNM			2 508.595	

Ad I.) K mimoškolním aktivitám dětí:

Z celkového vydání financí je zřejmé, že tato aktivita patřila v činnosti naší organizace k nejdůležitějším. Byla dotována MŠMT ČR částkou 322.000, neboť dalších 284.000,

kteří jsou uvedeny v souhrnu patří k podpoře jdoucí z Mezirezortní komise vlády pro záležitosti romské komunity, dále NROS dotovala tento druh činnosti 540.000, Know How Fund částkou 155.000 a Open Society Fund částkou 75.000. Dalších 55.000 náleží MMB.

Daleko největší část však byla získána pro tuto oblast z vlastních prostředků a to ve výši 913.411 Kč. Celkem tedy z 1 985.411 Kč vynaložených na tuto činnost patří procentuálně rozdělit takto: Nadační činností 34 %, Vlastní činností 40 % a podíl státu ve výši 26 %, při čemž MŠMT ČR se podílí pouhými 14 %. Z podílu naší organizace je zřejmé, jakou aktivitu vyvíjela. To je dobré znamení ve prospěch naší akceschopnosti.

Dostí značná část nákladů je věnována nákladům osobním, které mohou být hrazeny toliko z vlastních fondů. To je značný handicap, protože nezbyvá již na další provozní náklady a méně na přímé aktivity s dětmi. Ovšem je to důležitý a potřebný náklad, protože bez práce konkrétních osob nelze realizovat prakticky nic. Stát na osobní náklady neposkytuje nic. Tento stav je nutno změnit. Při takovém rozměru, jaký naše činnost má, to již přivádí organizaci do neřešitelných potíží. Ty se ještě zvýšily únikem částky ne menší než 300.000 Kč v organizaci v Ostravě, za působení bývalého předsedy Petra Horvátha, který je t.č. ve vyšetřovací vazbě mj. také pro podezření z trestného činu neoprávněného nakládání se svěřenými prostředky. Tato částka nám velmi schází a je příčinou dluhů na odvodech, které koncem roku činily asi 70.000 Kč. S tímto dluhem se musí naše organizace vypořádat a činí tak formou splátkového kalendáře.

Uvedené potíže vedou ve svých důsledcích také k tomu, že za žádnou cenu nelze plnit projekt v rámci

programu „Sdružení“ přesně ve vymezených mezích. Státní kontrola konstatovala v důsledku toho t.zv. „neoprávněné čerpání v r. 98 asi ve výši 122.000 Kč a v r. 99 asi ve výši 77.000 Kč. Tento nedostatek byl způsoben tím, že jsme v r. 98 neměli profesionální účetní a že v důsledku toho nebyly účty jednoznačně rozlišeny a neprovádělo se podvojně účetnictví. Tak nebyl uznán ani vlastní vstup našich prostředků jako eliminace neoprávněného čerpání, ačkoliv tento vstup by toto čerpání snížil nejméně o 50.000 Kč. S těmito nedostatky se budeme muset v letošním roce vypořádat, jakož i realizovat příslušná nápravná opatření.

Hodnocení obsahové části a její kvality je velmi důležité. Toto hodnocení bylo velmi podrobně popsáno ve vyúčtování programu „Sdružení“ pro MŠMT ČR a je přílohou této zprávy pouze pro vnitřní potřebu. Proto se jím již na tomto místě nezabýváme.

Ad 2.) Oblast práce romských asistentů ve školách a vedoucích klubů dětí a mládeže.

Tato oblast velmi úzce souvisí s předcházející. Představuje vlastně personální prvek v práci s dětmi a mládeží. Bez něj si nelze tuto práci představit. Každoročně přijímáme nejméně 10 takových pracovníků tím, že vytváříme veřejně prospěšná místa a na základě Dohod s Úřady práce jsme pak schopni zajistit financování (platy) těchto nově přijímaných pracovníků. Jsou přijímáni výhradně z evidovaných uchazečů o práci z řad těžce zaměstnatelných občanů. Tím se jednak podílíme na realizaci aktivní politiky zaměstnanosti a jednak hledáme lidi, kteří jsou ve školách prvkem pomáhajícím vzestupu romského žáka i ve výchově k toleranci a akceptování zvláštností romského žáka. Takto zaměstnané romské asistenty vedeme metodicky a současně tím i navazujeme bezprostřední styk a komunikaci s jednou každou takovou školou. S prací romských asistentů máme již dlouhodobější zkušenosti a postupně dochází k jasnému tříbení postavení a role romského asistenta ve škole. Stále existuje mnoho škol, které romského asistenta odmítají a pokládají ho za cizorodý prvek. Naše práce v tomto směru je důležitá a vede posléze k dobrému výsledku, kterým je definitivita romského asistenta na škole, jako zaměstnance školy. Problémy se mzdami, jak jsou popsány v předcházející kapitole, však neumožňují výraznější z kvalitnění v materiálové a organizační práci, neboť na to již peníze nejsou. Vyžaduje to výraznější podporu nejspíše MŠMT ČR, kterou očekáváme.

Ad 3.) Vydávání romského tisku:

Již druhým rokem je naše organizace vydavatelem romského čtrnáctideníku Romano hangos.

Je to druhá největší část náplně naší práce. Vzhledem k tomu, že všichni zainteresovaní jsou čtenáři našich novin, provedeme jen krátké zhodnocení.

Domníváme se, že jsme se již zbavili dětských nemocí a že noviny ve srovnání s jinými periodiky podobného druhu jsou na přijatelné úrovni, pokud jde o jejich informační, obsahovou a grafickou úroveň. Přispěla k tomu jistě i vyžádaná kritika u renomovaných žurnalistů. S jejich výhradami jsme se snažili co nejpoctivěji vypořádat.

Obsahovou stránku jsme rovněž z kvalitnili uspořádáním kurzu regionálních dopisovatelů,

čímž jsme obohatili zejména informace z regionů. Získali jsme rovněž 3 dobré regionální dopisovatele.

Slabinou zůstává, že romština se vyskytuje nejvíce z jedné třetiny a to je málo. Romštinu je třeba posílit. Další slabinou zůstává distribuce. Očekáváme, že naše organizační složky pomohou ve svých regionech k rozšiřování i k prodeji těchto novin.

Rovněž se nedaří dodržovat zcela pravidelný čtrnáctidenní rytmus vydávání a rozšiřování novin, což svědčí ještě o ne zcela zvládnuté práci redakce.

Je třeba ještě říci, že podpora státu v rámci podpory menšinového tisku nepostačuje k vydávání Romano hangos po dobu celého roku. Taková dotace pro 14deník nepostačuje. Proto jsme nuceni hledat jiné zdroje. V tomto roce to byla NROS, která přispěla k vydání nejméně 5ti čísel RH. Vyloženě vlastní příjmy činily v tomto roce pouhých 42.000, což je zatím málo. I tento nedostatek se snažíme odstranit nebo alespoň snížit ziskem větších prostředků.

Podrobné vyúčtování, včetně textového zhodnocení všech ukazatelů, je rovněž k dispozici v kancelářích redakce.

Ad 4.) Kulturní oblast:

Čistě v tomto směru jsme získali skromnou dotaci z MK ČR a to ve výši 40.000 Kč na provádění divadla romských dětí. Podrobné vyúčtování včetně zhodnocení obsahového plnění projektu je doloženo v příslušném vyúčtování MK ČR a je přílohou této zprávy pro vnitřní potřebu.

V každém případě však naše činnost v oblasti kultury byla mnohem bohatší, neboť se prolíná veškerou prací s romskými dětmi v mimoškolních aktivitách. Tři naši pracovníci v klubech se zabývají výukou hry na hudební

nástroje a v každé naší organizaci je hudební kapela. Za zmínku stojí podpora, kterou věnujeme romské brněnské kapele Gulo čar, která se již začíná prosazovat i v celostátní konkurenci. Dobře se rozvíjí i taneční soubor M-Dance Klub, pod vedením Michala Šaraye, který má již poloprofesionální úroveň.

Naše bezprostřední spolupráce s Muzeem romské kultury obohacuje obě strany, nás i je. To je významná instituce, která má své zázemí mezi členy naší organizace.

ad 5.) Oblast lidských práv, činnost občanská, úsilí o vytvoření romské reprezentace:

V oblasti lidských práv jsme plnili pouze jeden projekt a to v rámci prevence kriminality, podpořený MV ČR 80.000 a MMB 30.000. Naš vlastní vstup činil 46.728 Kč. Obsahem projektu bylo působení na již kriminalitou ohroženou mládež a orací s ní. Představovalo to rovněž komunikaci s rodiči těchto dětí, s učiteli a policií. Tato práce byla oceňována zejména školami, kde mnohdy učitelé stojí již zcela bezradně před naprostou otrlostí některých žáků.

Zatímní výsledky jsou povzbuzující nikoliv svým rozsahem, nýbrž metodou, která se zdá být schůdná.

Projektem v občanské sféře byla sociální poradna, která je v kancelářích Ústředí. Tato poradna se stala místem hojně navštěvovaným a je často poslední instancí Romů v záležitostech bytových, sociálních a kriminálních. Byla podpořena částkou 30.000 Kč ze strany MMB.

Sledování trestných činů vůči Romům jsme schopni provádět nesystematicky, protože nemůžeme angažovat právníka a koordinátora, který by záležitosti lidských práv dělal průběžně a systematicky. K tomu jsme neuspěli v podávaných projektech. V tomto úsilí o získání prostředků na t.zv. právní poradnu pokračujeme.

Naše organizace, které působí v jednotlivých moravských městech jsou mnohdy jedinými partnery ze strany Romů pro samosprávné a státní instituce. Za 9 let našeho působení to představuje již hodný kus práce. Přece však výsledky této práce nejsou, až na výjimky (Frýdek-Místek – jak doufáme), dostačující. Je jisté, že to znamená posilující prvek občanských romských aktivit.

SRNM vyvinulo rovněž záslužnou aktivitu při procesu vytváření romské reprezentace. Ta zatím není oficiálně utvořena, ale byly již učiněny první kroky a dohody mezi jednotlivými romskými organizacemi, které směřují k vytvoření institutu romského mluvčího. Jsou již připraveny i zcela konkrétní pravidla pro fungování takového institutu.

Ad 6.) Mezinárodní aktivity a činnost:

SRNM je organizací s celostátní, ale i mezinárodní působností. Spolupracuje s několika mezinárodními romskými organizacemi i významnými osobnostmi. Je to umožněno zejména proto, že založená HCA-Romská sekce je úzce propojena svým ředitelem s předsedou SRNM. HCA-Romská sekce v rámci plnění náročného programu Phare vytvořila funkční síť romských reprezentantů, kterou má i SRNM k dispozici. Tato spolupráce se uskutečňuje především s centrem Romů a Sintů v Heidelbergu, s polským sdružením Romů v Osvětimi, s rakouskými Romy, s rumunskými Romy a romskými zástupci v OBSE a v OSCE – Nicolae Gheorghe a Andrzejem Mirgou. Spolupráce směřuje rovněž k Česko-německému fondu budoucnosti a tím i spolupráci s nevládními německými organizacemi. Čilá je spolupráce na konkrétních programech s European Dialogue v Londýně. není možno vše na tomto místě vyjmenovat.

Ad 7.) Jiné aktivity SRNM a jednotlivých členů organizace:

SRNM se zejména prací svého předsedy zúčastňuje v mnoha aktivitách celostátního a mezinárodního charakteru. Jsou to:

Člen Rady vlády pro lidská práva, člen Mezirezortní komise vlády pro záležitosti romské komunity, člen České komise pro Unesco, člen poradního sboru MZV ČR. Účast v těchto institucích představuje sama o sobě náročnou práci nejen v čase, ale i v mnoha povinnostech vyjadřovat se k legislativním záležitostem, ke koncepci integrace Romů, k zákonu o ochraně práv menšin a pod. To umožňuje také vstupovat aktivně do záležitostí celostátní politiky vůči Romům, ale i Romů vůči většině.

Všichni předsedové našich organizací se stali již váženými a důvěryhodnými partnery pro radnice i OÚ Tyto neocenitelné aktivity konají zcela bez nároku na odměnu.

Ani tento výčet aktivit není zdaleka úplný.

Zprávu sepsal a odpovídá za její správnost: Ing. Karel Holomek, předseda

Brno, 14. února 2001-02-10